

Robert Vannoy , Wyjście na wygnanie, wykład 8A

Joshua kontynuował

Przeгляд III. Jozue C. Podbój Kanaanu – Jozuego 5-12

W zeszłym tygodniu, kiedy patrzyliśmy na Księgę Jozuego, przeszliśmy przez III. C., czyli: „Podbój Canaan Jozuego 5-12”. Następnie pod koniec godziny przyjrzelśmy się atakowi na Ai i Izraelporażce. Doszliśmy do wniosku, że powodem tego było to, że Achan zabrał niektóre z oddanych rzeczy. Kiedy Achan został odnaleziony i osądzony w rozdziale 8, Izraeludał się ponownie do Aj i odnieśli raczej zwycięstwo niż pokonanie. Doprowadziło to do dość długiej dyskusji na temat znalezisk archeologicznych związanych ze stanowiskiem znanym jako Aj w zapisach biblijnych oraz problemu identyfikacji tego miejsca. Tradycyjna identyfikacja Ai to Et-Tel. Tradycyjna identyfikacja Bethel była Beitin . Livingston i kilku innych argumentowało, że problemy archeologiczne związane z Et-Tel wynikają z nieprawidłowej identyfikacji stanowiska. Szukali innego miejsca, albo Khirbet Nisir , albo Tel El- Makatir . Ten ostatni wydaje się obecnie najbardziej obiecujący. Wiąże się to również z ponowną identyfikacją miejsca Bethel, ponieważ Betheli Ai były blisko siebie. Przenoszą się Bethel do el-Bireh . Nie chcę wracać do szczegółów tej dyskusji, ale na tym zakończyliśmy w zeszłym tygodniu.

3. Odnowienie przymierza w Sychem – Jozuego 8:30-35 Przejdźmy więc do punktu 3. pod C., czyli „Odnowienie przymierza w Sychem: Jozuego 8:30-35”. Po tym wielkim zwycięstwie pod Aj czytamy w wersecie 30 rozdziału 8: „Jozue budował dalej Mount Ebal ołtarz dla Pana, Boga Israel... Zbudował go zgodnie z tym, co jest napisane w księdze Prawa Mojżeszowego”. Czyniąc to, Jozue postępował zgodnie z prawem ołtarza, które znajduje się w Księdze Powtórzonego Prawa 27:5, czyniąc go „z nieoszlifowanych kamieni, w których nie używano żelaznych narzędzi”. Innymi słowy, nie zbudował go tak, jak ołtarze kananejskie.

Przejdźmy teraz do 8:32: „ Tam, w obecności Izraelitów, Jozue przepisał na kamieniach prawo Mojżesza, które spisał. Cały Izrael, zarówno przybysze, jak i

obywatele, wraz ze starszymi, urzędnikami i sędziami, stał po obu stronach Arki Przymierza Pańskiego, naprzeciw tych, którzy ją prowadzili, czyli kapłanów, którymi byli Lewici. Połowa ludzi stała przed Mount Gerizim a połowa z nich na przedzie Mount Ebal, jak poprzednio rozkazał Mojżesz, sługa Pański”. Następnie w wersecie 34 czytamy: „Potem Jozue przeczytał wszystkie słowa Prawa — błogosławieństwa i przekleństwa — tak jak jest napisane w Księdze Prawa. Ze wszystkiego, co nakazał Mojżesz, nie było ani jednego słowa, którego Jozue nie odczytał całemu zgromadzeniu Israel, łącznie z kobietami i dziećmi oraz przybyszami, którzy mieszkali wśród nich”.

To, co robi tam Jozue, jest zgodne z instrukcjami, które Mojżesz dał na równinach Moab, a te instrukcje są dwukrotnie powtórzone w Księdze Powtórzonego Prawa. Pierwszy znajduje się w 11:26-29, gdzie Mojżesz mówi: „Gdy Pan, Bóg twój, wprowadzi cię do ziemi, którą idziesz posiąść, masz ogłosić błogosławieństwa na górze Garizim, a na górze Ebal przekleństwa.” Następnie na początku Księgi Powtórzonego Prawa 27 Mojżesz mówi w wersecie 2: „Gdy przejdziecie Jordano ziemi, którą Pan, wasz Bóg, daje wam, postawcie kilka dużych kamieni i pokryjcie je tynkiem. Napisz na nich wszystkie słowa tego prawa”. Następnie werset 4 mówi: „Postaw te kamienie na... mount Ebal”. Werset 5 mówi: „Zbuduj tam ołtarz Panu, Bogu twemu”. Widzicie więc, że Jozue wykonuje teraz te polecenia. Zaraz po zabraniu Jericho i Aj udają się do Ebal i Garizim i czynią to, co nakazał Mojżesz.

Wydaje mi się więc, że po tych początkowych zwycięstwach, Israel jest uznane warunków, na jakich mieli posiąść ziemię: posłuszeństwo postanowieniom przymierza i błogosławieństwo, jeśli byli posłuszni, ale przekleństwa, jeśli nie byli posłuszni. Już na początku okupacji ziemi przypomniano im o tych rzeczach.

4. Kampania południowa — Jozuego 9-10

A. Oszustwo Gibeonitów

Przejdźmy do 4. , czyli „Kampania południowa, Księga Jozuego 9-10”. W kilku pierwszych wersetach rozdziału 9 czytamy, że Izraelici zostali oszukani, aby zawrzeć traktat z niektórymi mieszkańcami kraju, na czele których stali mieszkańcy Gibeon. W

wersecie 3 czytamy: „Kiedy mieszkańcy Gibeonu usłyszeli, co uczynił Jozue Jericho i Aj, uciekli się do podstępów: wyruszyli jako delegacja, której osły były załadowane zniszczonymi workami i starymi bukłakami, popękany i naprawiony. Mężczyźni włożyli na stopy zużyte i połatane sandały i nosili stare ubrania. Cały chleb z ich zapasów był suchy i spleśniały”. Udali się do Israelobozu w Gilgal, który był ich bazą wypadową, i na końcu wersetu 6 mówią: „Przybyliśmy z dalekiego kraju, zawrzyjcie z nami przymierze”. Izraelici początkowo byli sceptyczni i sprzeciwiali się: „Być może mieszkasz blisko nas. Jak moglibyśmy zawrzeć z tobą traktat? Gibeonici odpowiadają w wersecie 9, że przybyli z bardzo odległego kraju. A jeśli przejdiesz do ostatniego zdania wersetu 11, powiedzą: „A nasi starsi i wszyscy mieszkający w naszym kraju powiedzieli nam: „Weź prowiant na drogę; wyjdźcie im naprzeciw i powiedzcie im: „Jesteśmy waszymi sługami; zawrzyjcie z nami przymierze”. Ten nasz chleb był ciepły, kiedy pakowaliśmy go w domu w dniu, w którym wyjeżdżaliśmy do was. Ale teraz zobacz, jaka jest sucha i spleśniała.

W 9:14 czytamy: „Mężczyźni Izrael próbowali swoich zapasów, ale nie radzili się Pana”. Werset 15 w NIV mówi nam, że zawarli z nimi traktat pokojowy, aby pozwolić im żyć, a przywódcy zgromadzenia ratyfikowali go przysięgą. Językiem tutaj jest język formuł traktatowych. Zauważysz, że jeśli wrócisz do wersetu 7, ci Gibeonici mówią: „Zawrzyj z nami przymierze” – to jest zerwanie przymierza. I zauważyłeś w wersecie 8, że mówią: „jesteśmy twoimi sługami”; w istocie oznacza to: „Jesteśmy waszymi wasalami”. A kiedy dochodzimy do wersetu 15, NIV mówi, że „Jozue zawarł z nimi traktat pokojowy”. To parafraza, ponieważ jeśli spojrzysz na hebrajski, jest tam napisane: „Jozue zawarł z nimi przymierze” – *karat berit*. Następnie jest napisane, że zawarł z nimi pokój. Zawarł przymierze — w NIV zostało to przetłumaczone jako „przymierze pokoju”. Ale *shalom*, pokój, miał istnieć między partnerami traktatowymi. Mieli być ze sobą w pokoju. Potem była ratyfikacja przez przysięgę, która była zwyczajowa przy ustanawianiu traktatów i przymierzy. Przysięgałeś przysięgą. Mówiliśmy o biblijnym przymierzu — które Izrael złożyło przysięgę na przymierzu na Synaju, a Bóg złożył przysięgę na przymierzu obietnicy z Abrahamem.

Ale potem werset 9:16 mówi nam, że trzy dni po zawarciu traktatu z Gibeonitami Izraelici odkryli, że mieszkają wśród nich sąsiedzi. Kananejczycy oszukali się Israelratyfikując ten traktat w imieniu Jahwe. Zwróć uwagę na koniec wersetu 18: „ Ale Izraelici ich nie zaatakowali, ponieważ przywódcy zgromadzenia złożyli im przysięgę na Pana, Boga Izraela ”. Nie zamierzali złamać przysięgi, którą złożyli w imię Pana. Nie chodziło tylko o Gibeon, ponieważ czytamy w wersecie 17: „ Izraelici wyruszyli i trzeciego dnia przybyli do swoich miast Gibeon: Kefiry , Beerot i Kiriat Jearim . Wszyscy byli zaangażowani, ale Gibeon było głównym miastem — z pewnością najważniejszym ze wszystkich tych miast.

Taka była sytuacja, więc w wersecie 21 przeczytałeś, co Israelsię wtedy stało. Mówili: „ Niech żyją, ale niech będą drwalami i nosicielami wody dla całej społeczności”. Dotrzymano więc obietnicy danej im przez przywódców i nie napadli na Gibeonitów.

B. 5 Królowie koalicji południowej   Kiedy więc inni mieszkańcy Kanaanu z pozostałych dziewięciu miast dowiedzieli się o tym układzie, o traktacie między Gibeonitami a Izraelitami, postanowili wyruszyć i zaatakować Gibeon. To jest Księga Jozuego 10. W pierwszych wersetach można przeczytać o sojuszach pięciu królów: „ A Adoni -Zedek, król Jerozolimy, usłyszał, że Jozue zdobył Aj i całkowicie je zniszczył, czyniąc z Aj i jego królem to samo, co uczynił z Jerychem i jego króla i że mieszkańcy Gibeonu zawarli pokój z Izraelem i mieszkają w ich pobliżu”. Następnie w wersecie 2 jest napisane, że Gibeon było to ważne miasto. Był większy niż Ai, wszyscy jego ludzie byli dobrymi wojownikami. „ Wtedy Adoni -Cedek, król Eglonu, Jerusalemwzwrócił się do Hohama , króla HebronJarmutu , do Pirama , króla Jarmutu , do Jafii, króla Eglonu Lachish, i Debira , króla Eglonu ”. Dostali tych pięciu królów i utworzyli koalicję, a król powiedział Jerusalem: „ Podejź i pomóż mi zaatakować Gibeon, ponieważ zawarł pokój z Jozuem i Izraelitami”. Tak więc tych pięciu królów z wersetu 5 połączyło siły i pod koniec wersetu 5 jest powiedziane, że zajęli wszystkie pozycje Gibeoni zaatakowali go.

Teraz to stawia Jozuego i Izraelitów w kłopotliwej sytuacji, ponieważ zawarli

traktat z Gibeonitami, a Gibeonici zrobili dokładnie to, czego można się po nich spodziewać. Werset 6 mówi: „Wtedy Gibeonici wysłali wiadomość do Jozuego w obozie w Gilgal: „Nie opuszczaj swoich sług. Przybądź szybko do nas i uratuj nas! Pomóż nam, bo wszyscy amoryccy królowie z górzystego kraju zjednoczyli się przeciwko nam”. W traktacie była niewątpliwie klauzula ochronna. Jozue robi więc to, czego niewątpliwie wymagał układ traktatowy: wyruszyli z Gilgal ze swoją armią, w tym z najlepszymi wojownikami, a Pan mówi: „Nie bójcie się ich; Oddałem ich w twoje ręce, a żaden z nich nie będzie mógł ci się przeciwstawić”.

C. Słońce stoi w miejscu Teraz chcę przeczytać Księgę Jozuego 10:9-15, ponieważ jest to prawdopodobnie jeden z częściej omawianych cudów w Starym Testamencie. W wersecie 9 czytamy: „Po całonocnym marszu z Gilgal Jozue zaskoczył ich. Pan wprowadził ich w zamęt przedtem Israel, który ich pokonał w wielkim zwycięstwie w Gibeon. Israelścigał ich drogą prowadzącą do Bet-Choron i wyrąbał ich aż do Azeki i Makkedy. Gdy uciekali przedtem Israeldrogą z Bet-Choron do Azeki, Pan spuścił na nich z nieba wielkie kamienie gradu, i więcej z nich zginęło od tych kamieni, niż zginęło od mieczy Izraelitów. W dniu, w którym Pan wydał Amorytów Israel, Jozue powiedział do Pana w obecności Israel[to jest cud, który przyciągnął tak wiele uwagi]: „O słońce zatrzymaj się nad Gibeonem, o księżycu nad... Valley of Aijalon”. I zatrzymało się słońce, i zatrzymał się księżyc, aż naród zemścił się na swoich wrogach, jak jest napisane w Księdze Jaszar. Słońce zatrzymało się na środku nieba i opóźniło zajście o cały dzień. Nigdy wcześniej ani później nie było takiego dnia, dnia, w którym Pan wysłuchał człowieka. Z pewnością Pan walczył o Israel. [Tutaj masz motyw boskiego wojownika]. Potem Jozue wrócił ze wszystkimi Israeldo obozu w Gilgal”.

W związku z tym opis stojącego słońca wzbudził wiele dyskusji. Myślę, że istnieją trzy podstawowe podejścia, które starają się zinterpretować to, co się tutaj dzieje. Chciałbym je szybko przejrzeć.

1. Legenda racjonalistyczna

Pierwsza interpretacja jest wyznawana przez większość biblistów głównego nurtu i można ją znaleźć w wielu komentarzach. Postrzegają to jako fragment, który należy traktować dosłownie, ale nie jako coś, co jest historycznie wiarygodne. To musi być legenda, bo takie rzeczy się nie zdarzają. Jest to w dużej mierze racjonalistyczny rodzaj poglądu wyznawany przez światopogląd, który nie dopuszcza boskiej interwencji tego rodzaju w naturalny porządek rzeczy. Więc zrozumieliby, że opis tutaj jest dosłowny, ale powiedzieliby, że to tylko legenda - niehistoryczna.

2. Ekspresja poetycka   Drugim podejściem byłaby poetycka lub niedosłowna interpretacja fragmentu. Dodałbym do tego pogląd *heilsgeschichte*, pogląd na historię zbawienia. Poetycki lub *heilsgeschichte* — historia zbawienia. Jeśli uznasz to za poetyckie, co niektórzy tak robią, to wersety 12-13 są rozumiane jako stwierdzenie bardzo podobne do wyrażeń, które można znaleźć gdzie indziej w Starym Testamencie, które opisują wzgórza i góry podskakujące lub drzewa klaszczące w dłonie. Albo rozważ Księgę Sędziów 5:20, gdzie znajduje się poetycki opis bitwy z Syserą, w której jest napisane, że gwiazdy walczyły z Syserą. Nawet komentator taki jak Kiel (z serii komentarzy Kiel and Delitzsch, która jest na ogół wiarygodnym komentarzem konserwatywnym) postrzega to jako symboliczny sposób powiedzenia, że modlitwa Jozuego do Pana o pomoc została wysłuchana z odnowioną energią w jego żołnierzach, którzy następnie walczyli tak dzielnie, że wykonali cały dzień pracy w pół dnia. Zdawało im się więc, że dzień się wydłużył. Można to nazwać subiektywnym wydłużaniem. Takie podejście mówi, że należy ją czytać w pewnym sensie w przenośni lub poetycko.

Jeśli spojrzysz na swoje cytaty na stronie 55, jest tam akapit Keila, w którym mówi: „Należy pamiętać, że nie jest powiedziane, że Bóg wydłużył ten dzień na prośbę Jozuego o prawie cały dzień, ani że uczynił słońce stoi nieruchomo prawie cały dzień, ale po prostu Bóg usłuchał głosu Jozuego. Oznacza to, że nie pozwolił zejść słońcu, dopóki Izraelnie zemści się na swoich wrogach. To rozróżnienie nie jest bez znaczenia. Cudowne przedłużenie dnia miałyby bowiem miejsce nie tylko [zauważ to], gdyby słońce paliło lub zachodziło w ten sposób, że kilka godzin, dzięki nieskończonej mocy Boga, mogłyby się

wydłużyć do 12 do 18 godzin, ale także gdyby dzień wydawał się Jozuemu i całemu Izraelowi cudownie przedłużony. [Dlaczego?] Ponieważ wykonane dzieło było tak wielkie, że bez nadprzyrodzonej pomocy potrzeba było prawie dwóch dni”. Widzisz, to nie dosłowne subiektywne wydłużenie.

Przeskakując w dół, zauważysz, że mówi: „Izraelici nie mieli zegarów, a podczas zamieszania związanego z bitwą jest wysoce nieprawdopodobne, aby Jozue lub ktokolwiek inny zaangażowany w konflikt obserwował cień słońca i jego zmiany odkryć, że słońce rzeczywiście się zatrzymało”. Mówi więc, że w takich okolicznościach Izraelici nie mogą zdecydować, czy to rzeczywistość, czy tylko ich wyobraźnia, że dzień był dłuższy niż inne. Następnie stwierdza na koniec: „Do tego należy dodać poetycki charakter tych wersetów, które mamy przed sobą”. Te dwa wersety (12-13) to poezja hebrajska, jeśli chodzi o ich formę literacką, i widać paralelizm formy poetyckiej.

Więc to jest poetycki pogląd, który łączę z heilsgeschichte, czyli poglądem na historię zbawienia. Jest to powszechne w wielu współczesnych komentarzach głównego nurtu, które traktują te księgi historyczne bardziej jako teologię niż historię. Ktoś taki jak niemiecki uczonego o nazwisku Sternegell mówi: „Jest to historia opowiedziana na podstawie Israelprzekonań religijnych, że Bóg pomógł swemu ludowi w czasie podboju. Israelbyli przekonani, że Jahwe pomaga im podbić ziemię i wyrażali to przekonanie w tego rodzaju opowieściach”. Tak więc historie takie jak ta i przekroczenie rzeki Jordana są ważne jako świadectwo Israelwiary, ale są bezwartościowe, jeśli chodzi o opowiadanie nam o wszystkim, co naprawdę wydarzyło się w rzeczywistej historii.

Teraz możesz rozpoznać to podejście, jeśli ktoś z was miał kurs Podstawy Historii Biblijnej, na którym mówiłem o ideach Gerharda von Rad, jego *Teologii Starego Testamentu* i jego dyskusji na temat charakteru materiału historycznego Pięcioksięgu i z tych ksiąg historycznych. Von Rad mówi, że te historie są wyrazem Israelwiary i że są tworem ich wiary. Israelwyznała swoją wiarę, mówiąc o rzeczach, które uczynił Bóg. Mówi, że tego rodzaju wyznaniowa historia ma niewiele lub nie ma nic wspólnego z *historią* w sensie tego, co faktycznie się wydarzyło. Teraz jest to ważna kwestia; Nie mogę zająć dużo czasu, aby zagłębić się w szczegóły, ale jeśli ta historia, jak również

inne podobne historie o boskiej interwencji – cudowne wydarzenia, takie jak przejście przez Exodus, przejście przez Jordan czy ta bitwa – są tylko wyrazem Wiara Izraela, wydaje mi się, że mówisz, że relacja między wiarą a historią jest odwrócona. Z biblijnego punktu widzenia historia jest fundamentem wiary. Wiara jest odpowiedzią na to, co Bóg mówi i czyni w historii. To nie jest na odwrót. Wiara nie tworzy historii. Wiara jest zakorzeniona i karmiona działaniami Boga w historii.

Więc ostatecznie myślę, że Israelreligijne przekonanie o mocy Boga i Jego działaniu w historii nie różni się tak naprawdę od naszego. Opiera się na tym, czego Bóg dokonał słowem i czynem w historii. Jeśli te słowa i czyny są po prostu wyrazem Israelwiary lub wiary pierwotnego kościoła (a często dochodzimy do podobnej sytuacji w relacjach Nowego Testamentu o boskiej interwencji), to podstawą, na której opiera się nasza Israeli nasza wiara, jest uziemiony jest zniszczony. Myślę więc, że proste sprowadzenie tego do *heilsgeschichte* teologicznej konstrukcji jako wyrazu wiary Izraela, która nie ma nic wspólnego z tym, co faktycznie się wydarzyło, jest niebezpieczną postawą.

Są to dwa poglądy: jeden to racjonalistyczny, legendarny rodzaj wyjaśnienia tych wersetów. Drugi to poetycki lub *heilsgeschichte*, czyli pogląd na historię zbawienia.

3. Dosłowne wyjaśnienia [załamywanie światła lub rozszerzona ciemność] Trzeci pogląd byłby dosłownym i historycznie wiarygodnym poglądem, który utrzymuje, że to jest coś, co faktycznie się wydarzyło. Ale nawet tam pojawia się interpretacyjne pytanie: o co prosił Jozue? Czy Jozue poprosił o przedłużenie światła, aby zaatakować i pokonać tę koalicję królów? A może prosił o przedłużenie ciemności? Innymi słowy, czy chciał więcej światła dziennego, aby pokonać wroga, czy też chciał wytchnienia od żaru słońca, aby pokonać tę koalicję sił pod osłoną ciemności? Ogólnie rzecz biorąc, w naturalny sposób rozumiano to jako przedłużenie światła; jest dłuższy dzień, słońce stało w miejscu Gibeon, a jeśli stoi w miejscu, to się nie porusza i będzie dłuższy dzień. Jeśli przyjmiesz to zrozumienie i zadasz pytanie: „Cóż, jak coś takiego może się wydarzyć?” to są dwa wyjaśnienia, na które się natknąłem. Jednym ze sposobów jest zatrzymanie obrotu Ziemi

wokół własnej osi i Księżyca na jego orbicie. Innymi słowy, nie chodzi o to, że słońce nie krąży wokół ziemi. To Ziemia obraca się wokół własnej osi, która daje ten wygląd, i oczywiście Ziemia obraca się wokół własnej osi i obraca się wokół Słońca w tym samym czasie. Byłoby to jednak ustanie obrotu Ziemi wokół własnej osi i ustanie ruchu Księżyca na jego orbicie. Więc słońce się zatrzymało i księżyc został zatrzymany, jak jest napisane w tekście. Jak to się mogło stać? Cóż, nie sądzę, że można powiedzieć, że to nie mogło się wydarzyć; boska moc z pewnością może spowodować coś takiego.

Ale inni wyjaśniają to w inny sposób i mówią, że cud polega na jakimś cudu załamania światła, tak że wydaje się, że słońce i księżyc nie poruszały się po swoich normalnych kursach; może nadal się poruszały, ale nastąpił cud załamania światła. Astronomowie twierdzą, że każdego dnia, kiedy obserwujesz zachód słońca, możesz naprawdę zobaczyć słońce cztery sekundy po tym, jak zeszło ono pod horyzont z powodu załamania światła, gdy uderza w atmosferę i załamuje te promienie światła. Nie jestem pewien, czy naprawdę potrafisz określić, jaki dokładnie mechanizm wywołało boskie działanie, ale było to przedłużenie światła.

Ale jest inny pogląd, który mówi: „Nie, to nie było przedłużenie światła, ale przedłużenie ciemności”. W twoich cytatach na stronie 54 znajduje się długi akapit HB Blaira i jego komentarz do Jozuego w New Bible Commentary, poprawionej wersji. Nie zamierzam czytać tego akapitu, ale chcę przejrzeć podstawowe idee interpretacji tych wersetów przez Blaira. Zwraca uwagę, że modlitwa Jozuego została zmówiona we wczesnych godzinach porannych po całonocnym marszu z Gilgal. Jozue zaskoczył ich. Więc przenosi swoje siły przez noc. W Księdze Jozuego 10:12 czytamy, że „słońce stało nad Gibeonem, a księżyc nad valley of Aijalon”. Jeśli spojrzysz, zobaczysz, że Gibeon jest tutaj, a valley of Aijalon na zachód. W wersecie 12 czytamy: „Słońce zatrzymało się Gibeon” obok wschodu, więc słońce wschodzi. „Księżyc nad Aijalon ” — księżyc jest na zachodzie. Wygląda więc na to, że to wczesne godziny poranne. Mając to na uwadze, Blair sugeruje, że kiedy czytasz w wersecie 12: „Słońce, zatrzymaj się nad Gibeon” i w wersecie 13: „więc słońce się zatrzymało”, w obu przypadkach hebrajski czasownik to *dom*. *Dom* ma podstawowe znaczenie „milcz” lub „przestań”. Można to przetłumaczyć:

„Słońce, ustań Gibeon”, a w wersecie 13: „Więc słońce ustało” zamiast „zatrzymało się”; przestał świecić, przestał świecić.

W wersecie 13, gdzie czytamy „księżyc został”, a także wyrażenie „słońce się zatrzymało”, oba te słowa są po hebrajsku *amad*, co oznacza „stać”. Jeśli jednak spojrzysz na wszystkie zastosowania *amad*, czasami oznacza to „zaprzestanie”. Spójrz na 2 Królów 4:6 i Jonasza 1:15. Przyjrzyjmy się tle 2 Król. 4:6: to jedna z żon członka grupy proroków. Jej mąż zmarł, a wierzyciel miał przybyć, aby wziąć dwóch chłopców tej kobiety jako niewolników zamiast zapłaty. Wzywa Eliasza i mówi: „Nie mam nic, nie mogę tego zapłacić, mam mało oliwy” — mówi Eliasza w wersecie 3 — „Idź dookoła i poproś wszystkich sąsiadów o puste dzbany. Nie proś tylko o kilka. Następnie wejdź do środka i zamknij drzwi za sobą i swoimi synami. Wlej oliwę do wszystkich dzbanów, a gdy się napelnia, odstaw je na bok. Zostawiła go, a potem zamknęła za sobą i za synem drzwi. Przynieśli jej słoiki, a ona dalej nalewała. Kiedy wszystkie dzbany były pełne, powiedziała do syna: „Przynieś mi jeszcze jeden”. Ale on odpowiedział: „Nie ma już dzbana”. Potem czytasz zdanie: „Wtedy olej przestał płynąć”. „Przestał płynąć” to *amad*: ropa przestała płynąć. To jest to samo słowo, *amad*. To nie jest normalne znaczenie słowa *amad*, ale może mieć to znaczenie „przestało”. W Księdze Jonasza 1:15, kiedy Jonasz zostaje wrzucony do morza, czytamy: „Zabrali Jonasza, wyrzucili go za burtę i uspokoiło się wzburzone morze”. „Uciszyło się” jest tłumaczeniem NIV, ale mówi: „Morze stanęło” – *amad* – przestało szaleć. Jest to więc możliwy sposób przetłumaczenia tych zwrotów.

Ale na końcu wersetu 13 mamy również zdanie: „Słońce nie spieszyło się, aby zejść przez cały dzień” – aby zejść. Jeśli spojrzysz na hebrajskie słowo „zejść”, to jest to *lebo* ' . Rozpoznajesz to jako „przyjść lub wejść”. Używane ze słońcem zwykle oznacza zachodzenie lub zachodzenie. Jednak na dole jest notatka: „Albo *yatsa*, albo *zarak* zwykle wyraża ideę wschodu słońca. Jednak w Księdze Izajasza 60:1: „Powstań, świeć, bo przyszło twoje światło”, „Światło przyszło” to *bo* ” ; i „chwała Pana weszła”, ten *zarak* jest równoległy do *bo* „. Można argumentować, że mogą one odnosić się do nadejścia światła i wschodu słońca. Jeśli chodzi o inne wyrażenie w wersecie 13, „mniej

więcej cały dzień”, to jest to *keyom tammim*. *Keyom* jest „jak dzień”. *Tammim* jest idea kompletnego lub gotowego. Więc można to przetłumaczyć jako „około całego dnia”. Ale Blair sugeruje przetłumaczenie tego jako „kiedy dzień się skończy”. Więc powiedzielibyście wtedy: „Słońce nie spieszyło się, aby wschodzić, jak dzień się kończy”, czyli innymi słowy, gdy jest ciemno. „Słońce przestało świecić na środku nieba i nie spieszyło się przyjść, tak że stało się tak, jak dzień się kończy”.

Analiza Vannoya

Myślę, że możesz uzasadnić stwierdzenie, że Jozue modlił się o ustanie światła. Umieść to z powrotem w kontekście: przeczytałeś o całonocnym marszu w wersecie 9, a następnie w wersecie 11 przeczytałeś: „Pan rzucił wielkimi kamieniami gradowymi i więcej z tej koalicji zginęło od gradu niż od miecza Izraelitów”. Więc rozumiesz, że Jozue przychodził tam w nocy, a potem nadchodziła burza, przedłużająca ciemność, zabijająca wielu żołnierzy gradobiciem, i masz raczej przedłużenie ciemności niż przedłużenie światła. Nadal jest to boska interwencja, a Pan daje zwycięstwo.

Na końcu wersetu 13. czytamy: „Z pewnością Pan walczył o... Israel”. Powiedziałbym, że to późniejsze czytanie pod pewnymi względami oddaje więcej sprawiedliwości całemu kontekstowi nocy i burzy w porównaniu z przedłużeniem światła. Ale z drugiej strony jest to niezwykle sposób odczytania wielu z tych słów; jest to możliwe, ale nie jest to najbardziej oczywisty sposób, aby to odczytać. Myślę, że bez względu na to, jak to czytasz, ważne jest to, że Pan zainterweniował, aby dać Izraelzwycięstwo.

D. Klęska 5 Królów

W porządku, zwycięstwo, o którym tutaj mówimy, jest pod nagłówkiem „Kampania południowa: Jozuego 9-10”. To zwycięstwo zainaugurowało coś, co można by nazwać „kampanią południową”. Czytasz w Jozuego 10:16, że pięciu królów uciekło po ataku Jozuego i Izraelitów i ukryli się w jaskini w Makkedzie — to jest na poprzedniej mapie, 48. W każdym razie ukryli się w tej jaskini, a kiedy Jozue usłyszał o tym,

powiedział w wersecie 17: „Zatoczcie wielkie kamienie aż do wejścia do jaskini, postawcie tam kilku ludzi, aby ich strzegli, ale nie przestawajcie ścigać waszego wroga”. Więc ścigali armię, a potem wrócili do tej jaskini. W wersecie 22 Jozue kazał wyprowadzić pięciu królów, a następnie w wersecie 26 czytamy, że Jozue uderzył i zabił królów i zawiesił ich na pięciu drzewach.

Czytasz więc w Księdze Jozuego 10:26: „Jozue uderzył i zabił królów i powiesił ich na pięciu drzewach... o zachodzie słońca zostali zdjęci i u wejścia do jaskini umieścili duże kamienie, które są tam do dziś”. Jest jeszcze inny pomnik lub pomnik, skały, które są tam „do dziś” jako przypomnienie, że Pan dał zwycięstwo nad tymi pięcioma królami.

Od Jozuego 10:29 do końca rozdziału czytasz o miastach, które Jozue zdobył w południowej części land of Canaan. Zauważysz w wersecie 32, że Pan przekazał Lakisz Izraelowi, Jozue je zabrał, a werse 33 mówi: „ W międzyczasie Horam , król Gezer, przybył, by pomóc Lachisz, ale Jozue pokonał go i jego armię, aż nikt nie przeżył w lewo . W wersecie 34 przenieśli się do Eglonu , zaatakowali go i zniszczyli wszystkich w nim, tak jak to zrobili w Lachish. W wersecie 36 wyruszyli z Eglon do Hebron, zaatakowali je i zajęli miasto. W wersecie 38 zaatakowali Debir , zajęli miasto wraz z jego królem i jego obywatelami i podbili ich mieczem. Postąpili z Debirem i jego królami tak, jak uczynili innym. Tak więc w tej południowej części Kanaanu zdobywali miasto po mieście, a podsumowanie znajduje się w wersecie 40 i następnym: „ I podbił Jozue cały region, w tym górzysty kraj Negev, zachodnie pogórze i zbocza górskie wraz ze wszystkimi ich królami. Nie pozostawił ocalałych. Całkowicie zniszczył wszystkich, którzy oddychali, tak jak nakazał Pan, Bóg Izraela ”. Następnie w wersecie 41 znajduje się opis granic terytorium, które zajął Jozue: „ Jozue podbił ich od Kadesz-Barnea do Gazaiz całego regionu Goshendo Gibeon”. Więc masz wymienione cztery miasta. Myślę, że Kadesz Barnea to południowa granica. Później „Dan to Beersheba” było najbardziej wysuniętym na północ i najbardziej wysuniętym na południe miastem land of Israel. Kadesz Barnea jest około 80 kilometrów (około 50 mil) na południe od Beersheba. Gaza znajduje się na zachodnim wybrzeżu, w tym południowym obszarze, w którym znajduje się do dziś.

Filistyni byli tam w okresie Starego Testamentu.

Mieli południe, mieli zachód. To Goshennie powinno cię zmylić — to nie Goszen w Egipcie, ale Goshengórzysty kraj Judah. Później w Księdze Jozuego granice plemienne są opisane, jeśli zajrzesz do Jozuego 11:16 i 15:51. Spójrz na Jozuego 15:51: „W górach wiele miast... Gosheni HolonGilo — jedenaście miast i ich wiosek”. To jest pod dziedzictwem plemienia, Judahktóre zaczyna się w wersecie 20. Dziedzictwo Judahobejmuje to Goshen. Większość twierdzi, że Goshenbyło to w górach na Judahpołudniu Jerusalem, prawdopodobnie na wschodzie Negev. Więc to jest prawdopodobnie punkt wschodni, a front północny byłby Gibeonw wersecie 8. To zakreśla coś w rodzaju okręgu terytorium, które zostało zdobyte przez Jozuego w tej południowej kampanii.

5. Kampania północna – Jozuego 11:1-20 [na koniach i rydwanach] Przejdźmy do punktu 5., czyli „Kampania północna: Jozuego 11:1-20”. W rozdziale 11 dochodzi do kolejnej koalicji sił. Czytamy: „Gdy dowiedział się o tym Jabin, król Chasoru, posłał wiadomość do Jobaba , króla Madonu , do królów Szimronu i Akszafa , i do królów północnych, którzy byli w górach, w Arabie na południe od Kinneret [tj. obszar Jeziora Galilejskiego], na zachodnim podgórzu iw Nafot Dor na zachodzie do Kananejczyków na wschodzie i zachodzie; do Amorytów, Chetytów, Peryzzytów i Jebusytów w górach; i do Chiwwitów pod Hermonem w okolicy Mispas. [Więc masz tych wszystkich ludzi z północy.] Wyszli ze wszystkimi swoimi żołnierzami i dużą liczbą koni i rydwanów - ogromna armia, tak liczna jak piasek na brzegu morza. Wszyscy ci królowie połączyli siły i razem rozbili obóz nad wodami Merom, aby walczyć z Israel... Więc tutaj na północy jest inna silna koalicja sił, a co Pan mówi do Jozuego? Oto werse 6: „Nie bójcie się ich [mimo że jest to armia tak liczna jak piasek na brzegu morza!], bo jutro o tej porze przekażę ich wszystkim” Israel.

Następnie otrzymujemy to interesujące dodatkowe stwierdzenie: „Macie podcinać ścięgna ich koniom i palić ich rydwany ”. Dlaczego to tam jest? Często, gdy toczysz bitwę, zwycięzca bierze broń pokonanego wroga i sam jej używa. Ale Pan mówi do

Jozuego: „Nie zabieraj ich koni, ale uczyn je bezużytecznymi, przebij im ścięgna i spal ich rydwany”. Myślę, że to, co się tutaj dzieje, jest zasadą, którą można znaleźć gdzie indziej w Starym Testamencie. Jeśli spojrzysz na Psalm 20 w wersecie 7, przeczytasz: „Jedni pokładają ufność w rydwanach, inni w koniach, lecz my ufamy imieniu Pana, Boga naszego. Padną na kolana i upadną, ale my powstaniemy i staniemy twardo”.

Interesujące jest to, że gdy dojdiesz do czasów Dawida w 2 Samuela 8, gdzie Dawid wymienia swoje podboje, znajdziesz w 2 Samuela 8:4: „Dawid zdobył tysiąc swoich rydwanów, siedem tysięcy woźniców rydwanów i dwadzieścia tysięcy piechurów.” Zwróćmy teraz uwagę na następną wypowiedź: „Przeciął ścięgna u wszystkich oprócz stu koni rydwanów”. Więc zrobił w zasadzie to samo, co Jozue, z wyjątkiem tego, że zatrzymał ich sto. Kiedy dochodzisz do 2 Samuela 15:1, kiedy Absalom próbuje obalić Dawida, co robi Absalom? Absalom „zaopatrzył się w rydwan i konie oraz pięćdziesięciu ludzi, którzy biegli przed nim”. Miał inny pomysł na rolę króla. W 1 Król. 4:26 dochodzimy do czasów Salomona, a co Salomon robi z rydwanami i końmi? Salomon miał cztery tysiące boksów dla koni rydwanowych i dwanaście tysięcy koni. Widzicie postęp od czasów Jozuego, ścięgna podkolanowe wszystkich koni; następnie, gdy królowanie zostanie ustanowione, Dawid ma sto, a Salomon dwanaście tysięcy koni.

Następnie wchodzisz do Księgi Izajasza. W Księdze Izajasza 2:7 mówi o Israel: „Ich ziemia jest pełna srebra i złota; ich skarbow nie ma końca. Ich ziemia jest pełna koni; nie ma końca ich rydwanom. Ich ziemia jest pełna bożków; kłaniają się dziełu swoich rąk, temu, co uczyniły ich palce. Tak więc człowiek zostanie poniżony, a rodzaj ludzki poniżony — nie przebaczą im... Oczy aroganckiego człowieka zostaną poniżone, a pycha ludzi poniżona; sam Pan będzie wywyższony w owym dniu. Pan Zastępów przygotował dzień dla wszystkich pysznych i wyniosłych, dla wszystkich wywyższonych (a oni zostaną poniżeni).” Przejdź do Izajasza 31:1: „Biada tym, którzy udają się do Egiptu po pomoc, którzy polegają na koniach, ufają mnóstwu swoich rydwanów i wielkiej sile swoich jeźdźców, ale nie patrzą na Świętego Izraela, albo szukajcie pomocy u Pana”. Jest problem, który został poruszony tutaj, gdy Izraelczycy chcą brać land of Canaan.

Nie sędę, żeby było coś złego w *samym bogactwie* , ale myślę, że Salomon zaczął bardziej ufać swojej machinie wojskowej, swojej broni i wielkości swoich sił, niż ufał Panu. W końcu jego serce odwróciło się od Pana w 1 Król. 11. 1 Król. 11:4 mówi: „ Kiedy Salomon się zestarzał, jego żony zwróciły jego serce ku innym bogom, a jego serce nie było w pełni oddane Panu, jego Bogu, jak serce Dawida, jakim był jego ojciec”. A werse 9 mówi: „ Pan rozgniewał się na Salomona, ponieważ jego serce odwróciło się od Pana”. Wydaje mi się, że nie ma nic złego w bogactwie samym w sobie, a Pan pobłogosławił Salomona bogactwami; ale myślę, że problem polegał na tym, gdzie Solomon szukał bezpieczeństwa. Czy próbował znaleźć bezpieczeństwo, będąc posłusznym słowu Pana, wymaganiom przymierza, czy też po prostu znajdował bezpieczeństwo w swojej potędze militarnej?

Czytacie więc w Jozuego 11:8, że Pan dał zwycięstwo. Pokonali ich, ścigali ich, a potem czytacie w wersecie 9, że Jozue zrobił to, co powiedział Pan. Podciął ścięgnął ich koniom i spalił ich rydwany. Nie zachował żadnego z nich. Następnie czytamy, że zajął cały ten obszar na północy, a podsumowanie zaczyna się w wersecie 16: „ I zajął Jozue cały ten kraj: górzysty teren, cały Negeb, cały region Goszen, zachodnie pogórze, Arabę i góry Izraela wraz z ich pogórzami... Pojmał wszystkich ich królów i pobił ich, zabijając ich... Z wyjątkiem mieszkańców Gibeonu, żadne miasto nie zawarło pokoju z Izraelitami”. Następnie w wersecie 20 czytamy: „Albowiem sam Pan zatwardził ich serca, aby sprzeciwili się Israel, aby mogli ich całkowicie zniszczyć, wytępiając ich bez miłosierdzia, jak Pan powiedział Mojżeszowi”. Następnie w wersecie 23 czytamy: „I Jozue wziął całą ziemię, tak jak Pan nakazał Mojżeszowi, i dał ją w dziedzictwo Israel według ich podziałów plemiennych”.

6. Teologia Księgi Jozuego 1-6 Davida Howarda   W serii New American Commentary znajduje się dość długi komentarz Davida Howarda do Księgi Jozuego. Komentując teologię Księgi Jozuego 6-12, czyni kilka interesujących stwierdzeń, fragmentów, którym właśnie się przyglądaliśmy. Chcę tylko przeczytać akapit. Nie ma tego w twoich cytatach, ale to jest na stronie 287 komentarza Davida Howarda do

Jozuego w serii New American Commentary. Dodaje komentarz: „Israelnie mógłby zdobyć ziemi bez obecności Boga wśród nich i pójścia przed nimi. Wielokrotnie przypominał Jozuemu i ludowi, że jest z nimi i nie powinni się bać, bo będzie za nich walczył. W każdym starciu militarnym Bóg zapewniał zwycięstwo swemu ludowi. W głównych starciach w JerichoAj, Gibeonie i na pograniczu Merom tekst zwraca uwagę na fakt, że Bóg walczył o Israel, i że wydał nieprzyjaciół w Israeljego ręce. W pomniejszych spotkaniach w rozdziale 10 to samo jest powiedziane dla większości podbitych miast. Izraelici ani razu nie odnieśli zwycięstwa dzięki przewadze militarnej. W większości przypadków wyglądało to tak, jakby Izraelici musieli tylko stać z boku i obserwować działanie Boga w ich imieniu”. Mówi więc dalej: „Bóg i tylko Bóg zwyciężył w tych sprawach nad wrogiem”.

7. Podbój ziemi przez Jozuego

Na samym początku naszej dyskusji o Jozuem podkreśliłem, że jednym z tematów było to, że Pan dał je land of Canaan swojemu ludowi. Podsumowanie podboju znajduje się na końcu rozdziału 11. W wersecie 23 czytamy: „Jozue zawładnął całym krajem, tak jak Pan nakazał Mojżeszowi”.

Ale potem przechodzisz do rozdziału 12, gdzie znajduje się lista wszystkich miast i królów, które zdobył Jozue. Jeśli przejdiesz do rozdziału 13, przeczytasz w wersecie 1: „Kiedy Jozue był już stary i bardzo podeszły w latach, Pan powiedział do niego: 'Jesteś bardzo stary i masz jeszcze bardzo duże obszary ziemi do przejęcia. To jest ziemia, która pozostaje...'” I masz listę miejsc. Jak umieścić Jozuego 13:1: „Pozostały jeszcze bardzo duże obszary do przejęcia” razem z 11:23: „Jozue zajął całą ziemię, tak jak Pan nakazał”? Niektórzy postrzegają to jako jawną sprzeczność. Myślę, że nie tak powinno się to czytać. Wydaje mi się, że to, co wydarzyło się w tej kampanii na południu i na północy, polega na tym, że Jozue najpierw udał się na południe, zajął kilka głównych miast i złamał opór kananejski. Potem zrobił to samo na północy, pokonał tę koalicję królów i złamał wolę oporu na północy. Ale po tym, jak zostały opisane posiadłości plemienne i każde plemię weszło, aby faktycznie osiedlić się i zająć dane im terytorium,

musieli zakończyć podbój. Kiedy dojdiesz do Księgi Sędziów 1, odkryjesz, że każde plemię miało wejść na swoje terytorium i dokończyć podbój, a niektóre z nich – a właściwie większość – tego nie zrobiły. Stąd wynika następstwo opisane w Księdze Sędziów.

Przyjrzyjmy się niedawnej sytuacji wojennej w Iraq. Miałaś tę początkową szybką kampanię, która poszła z południa aż do Bagdadpokonania armii irackiej. To była jedna z tych szybkich kampanii. Ale w następstwie, po zakończeniu głównych operacji bojowych, musieli zająć i kontrolować wszystkie miasta i wsie, co zajęło znacznie więcej czasu. Wydaje mi się, że podobnie jest w przypadku Israelpodboju i zasiedlenia Canaan.

D. Podział ziemi – Księga Jozuego 13-22   D. w twoim szkicu jest „Podział ziemi: Księga Jozuego 13-22”. Nie zamierzam czytać rozdziałów 13-22. Jest to rodzaj materiału, który możesz mieć trudności z czytaniem i utrzymaniem zainteresowania, ponieważ w większości jest to lista miast. Miasta te znajdują się w granicach każdego z terytoriów plemiennych. Ta część Księgi Jozuego jest niezwykle interesująca dla osób zainteresowanych geografią historyczną, które chcą zlokalizować te miejsca i opisać granice za pomocą tych wszystkich list miejsc. Oczywiście masz problemy z identyfikacją miejsca, a to oznacza, że jeśli porównasz atlasy, zobaczysz, że granice są trochę inne. To mniej więcej to, co masz w rozdziałach 13-22.

1. Położenie Przybytku w Szilo

Chcę zwrócić waszą uwagę na jeszcze jedną rzecz, o której mowa w tej sekcji. Jest jeden temat, który ma wielkie znaczenie, a jest nim lokalizacja tabernakulum. Czytasz w Jozuego 18:1 w środku tego fragmentu: „Całe zgromadzenie Izraelitów zebrało się Shilohi rozbiło tam Namiot Spotkania. Kraj znalazł się pod ich kontrolą, ale wciąż było siedem plemion izraelskich, które nie otrzymały jeszcze swojego dziedzictwa”. Tak więc przybytek miał znajdować się w Szilo i pozostawał w nim Shilohprzez okres sędziów aż do czasów Samuela. Pamiętajcie, że Filistyni zaatakowali, zdobyli i zniszczyli arkę Shilohw czasach Heliego i Samuela. Tak więc początkowo arkę umieszczono w Szilo, a

następnie w rozdziale 22 ludzie z Transjordanii (Reuben, Gad i połowa plemienia Manasses), którzy towarzyszyli w podboju, wrócili, by osiedlić się na tym terytorium Israel. Więc chciałem po prostu poczynić te dwa komentarze na temat rozdziału o podziale ziemi w Jozuego 13-22.

E. „Ostatnie dni Jozuego – Jozuego 23-24   To prowadzi nas do e. „Ostatnie dni Jozuego: Jozuego 23-24”. Na początku rozdziału 23 czytamy: „Gdy upłynął długi czas i Pan dał Izraelowi odpocznienie od wszystkich otaczających go wrogów, Jozue, już wtedy stary i podeszły w latach, zwołał całego Izraela, jego starszych, przywódców, sędziów i urzędników, i rzekł do nich: Jestem stary i podeszły w latach. Sami widzieliście wszystko, co Pan, Bóg wasz, uczynił ze względu na was wszystkim tym narodom”. Zamierza nawoływać Izraela do wierności Panu, do miłowania Boga całym sercem, umysłem i duszą. i przestrzegać jego przykazań; bo jeśli nie będą posłuszni, mogą być pewni, że Pan ich osądzi. Zwróć uwagę, co mówi w wersecie 12: „Ale jeśli się odwrócicie i sprzymierzycie z ocalałymi z tych narodów, które pozostają wśród was, i jeśli będziecie się z nimi żenić i obcować z nimi, możecie być pewni, że Pan, wasz Bóg, nie wypędzacie już tych narodów przed wami. Zamiast tego staną się dla was siódmymi i siódmymi, biczami na waszych plecach i cierniami w waszych oczach, aż wyginiecie z tej pięknej ziemi, którą dał wam Pan, Bóg wasz” . A potem mówi: „Pójdę drogą całej ziemi” – innymi słowy, zaraz umrze. Potem mówi: „Wiecie, że żadna z tych obietnic, które Pan dał, nie zawiodła. Każda obietnica została spełniona; ani jeden nie jest nieudany. Ale [tu jest druga strona] , jak spełniła się każda dobra obietnica Pana, Boga twego, tak Pan sprowadzi na ciebie całe zło, które zapowiedział, aż cię wytępi z tej pięknej ziemi, którą ci dał. Jeśli złamiecie przymierze Pana, Boga waszego, które wam nakazał, i pójdziecie służyć obcym bogom i oddawać im pokłon , zapali się przeciwko wam gniew Pana i szybko wyginiecie z tej pięknej ziemi, którą wam dał ”.

To są słowa napomnienia Jozuego skierowane do Izraelitów, gdy jest już stary i bliski śmierci. Rozdział 24 jest bardzo podobny. Trudno stwierdzić, czy rozdziały 23 i 24 to przemówienie do tego samego zgromadzenia, czy też rozdział 24 to inne

zgromadzenie. Zauważysz, że rozdział 24 zaczyna się od oznaczenia miejsca: Jozue wysłał wszystkie pokolenia Izraela do Sychem. Być może rozdział 23 to to samo miejsce.

Księga Jozuego 24 – Odnowienie przymierza   Ale kiedy przejdiesz do rozdziału 24 i przeczytasz go, myślę, że zauważysz, że ponownie pojawiają się elementy formy przymierza. Rozmawialiśmy o formie przymierza wzorowanej na formie traktatu hetyckiego. Masz preambułę w 2a: „Tak mówi Jahwe, Bóg Izraela”. Preambuła identyfikuje starszego partnera traktatu.

Masz historyczny odpowiednik prologu w 2b do 13. Zwróć uwagę na podsumowanie poprzednich dobroczynnych czynów: „ Ale ja wziąłem waszego ojca Abrahama z ziemi za Rzeką i poprowadziłem go przez nią Canaani dałem mu wielu potomków. Dałem mu Izaaka, a Izaakowi dałem Jakuba i Ezawa. Górzysty region Seir przydzieliłem Ezawowi, ale Jakub i jego synowie zeszli do Egipt. Potem posłałem Mojżesza i Aarona i dotknąłem Egipcjan tym, co tam uczyniłem, i wyprowadziłem was. Kiedy wyprowadziłem waszych ojców z Egipt, przybyliście nad morze, a Egipcjanie ścigali ich z rydwanami i jeźdźcami aż do Red Sea. Ale oni wołali do Pana o pomoc, a On położył ciemność między wami a Egipcjanami; sprowadził na nich morze i okrył je. Widziałeś na własne oczy, co zrobiłem Egipcjanom. Potem długo mieszkałeś na pustyni [okres pustyni]. Zaprowadziłem was do ziemi Amorytów, którzy mieszkali na wschód od Jordan. Walczyli przeciwko tobie, ale wydałem ich w twoje ręce. Zgładziłem ich przed tobą, a ty wziąłeś w posiadanie ich ziemię. Kiedy Balak, syn Sippora , król Moab, przygotowywał się do walki z Israel, posłał po Balaama, syna Beora , aby rzucił na was klątwę. Ale nie chciałem słuchać Balaama, więc błogosławił ci raz po raz, a ja wyrwałem cię z jego ręki. Potem przekroczyłeś Jordani doszedłeś do Jericho. Walczyli przeciwko wam obywatele Jerycha, jak również Amoryci, Peryzzyci, Kananejczycy, Chetyci, Gargaszycki , Chiwwici i Jebusyci, ale wydałem ich w wasze ręce. Wysłałem przed wami szerszenie, które wypędziły ich przed wami, a także dwóch królów Amorytów. Nie zrobiłeś tego własnym mieczem i łukiem. [Znow ten nacisk.] Więc dałem wam ziemię, na której nie pracowaliście i miasta, których nie budowaliście; mieszkacie w nich i jecie z

winnic i gajów oliwnych, których nie sadziliście”. To klasyczny prolog historyczny, spis wcześniejszych związków i dobroczynnych czynów wielkiego króla wobec jego wasala.

Następnie masz zastrzeżenia w Jozuego 24:14, 15 i 25. Istnieją zarówno podstawowe, jak i szczegółowe zastrzeżenia. W wersecie 14 masz podstawowe zastrzeżenie, podstawowy obowiązek lojalnego oddania wielkiemu królowi: „ Teraz bójcie się Pana i służcie Mu z całą wiernością. Odrzućcie bogów, których czcili wasi praojcowie, za rzekę i do środka Egipt, i służcie Jahwe. Następnie werset 25 zawiera szczegółowe postanowienia. „ W tym dniu Jozue zawarł przymierze z ludem i tam w Sychem sporządził dla nich dekrety i prawa ”.

Następnie przysięga jest w 16, 21 i 24. W wersecie 16 ludzie odpowiedzieli: „Daleko nam jest służyć obcym bogom”. W wersecie 21 lud powiedział do Jozuego: „Będziemy służyć Panu”. Mówią w wersecie 24: „Będziemy służyć Panu, Bogu naszemu”.

Masz świadków w wersetach 22 i 27: „Jozue powiedział: 'Jesteście świadkami przeciwko samym sobie, że wybraliście służbę Panu'. Odpowiedzieli: „Tak, jesteśmy świadkami”. A werset 27: „' Zobacz!' — powiedział do wszystkich ludzi. „Ten kamień będzie świadkiem przeciwko nam. Usłyszał wszystkie słowa, które Pan do nas powiedział. Będzie to świadectwem przeciwko tobie, jeśli nie uwierzysz swojemu Bogu.”

Jest jeszcze jeden strukturalny element przymierza — dokument przymierza w wersecie 26: „ A Jozue zapisał te rzeczy w Księdze Prawa Bożego. Potem wziął wielki kamień i położył go pod dębem w pobliżu świętego miejsca PANA”.

Więc masz te podstawowe elementy. Nie jest to sztywno stereotypowe, ale fundamentalne ideały tej hetyckiej formy traktatu, odzwierciedlone w przymierzu na Synaju, pojawiły się ponownie tutaj, w ten ceremonialny dzień w Shechem, w punkcie przejścia od przywództwa Jozuego do nowej ery. Pamiętaj o odnowieniu przymierza na równinach Moabw Księdze Powtórzonego Prawa i przejściu od przywództwa Mojżesza do przywództwa Jozuego. Teraz zbliżamy się do końca życia Jozuego i przechodzimy przez okres przejściowy od Jozuego, wyznaczonego przywódcy ludu Bożego, do czasu,

kiedy Israel osiedla się na ziemi i ma obowiązek żyć jako lud Boży bez przywódcy narodowego. Bóg był ich królem, a ich obowiązkiem było przestrzeganie postanowień przymierza. Miała to być teokracja. Jahwe był królem. W Księdze Sędziów znajdziesz, że tak naprawdę tego nie robią i wszystko się rozpada.

F. Teologia Jozuego – Perspektywa Vannoya

„Teologia Jozuego” to artykuł, który napisałem dla *The New International Dictionary of the Old Testament Theology and Exegesis*. Większość tej serii zawiera studia nad słowami, ale tom 4 zawiera wiele esejów na temat teologii każdej księgi Starego Testamentu, a także kilka dodatkowych esejów. Chciałbym przeczytać część tego artykułu, podkreślając tylko kilka rzeczy. Przejdź do strony 813 w artykule. Wcześniej rozmawialiśmy o strukturze Księgi Jozuego, ale od strony 813 do strony 814 myślę, że można sobie wyobrazić strukturę księgi. Zostało to zapożyczzone od człowieka o imieniu Koorevaar, który napisał rozprawę na temat struktury Księgi Jozuego. Zwróć uwagę na sposób, w jaki zarysowuje strukturę. Myślę, że pasuje do treści. Nadaje tytuł „przekreślony” fragmentowi od 1:1 do 5:12; 'abar po hebrajsku oznacza „przejść”. Mówi o inicjatywach Mojżesza, jeśli chodzi o treść struktury księgi. Tak więc pierwszą boską inicjatywą jest przekroczenie Jordanu Jozuego 1:1-9. Pierwszym zakończeniem jest obrzezanie i Pascha w Gilgal. Tak więc w tej pierwszej części, „Boska inicjatywa i zakończenie”, Jozuego 1:1 do 5:12 jest „przekreślony”.

Druga część, Jozuego 5:13 do 12:24, to *laqah*, „wziąć lub zaatakować”, i to jest podbój. To jest druga inicjatywa Boga, schwytywanie Jericho. A 11:16 do 12:24 to druga kronika zwycięstwa. Trzecia część, Księga Jozuego 13-21, to „podziel”; hebrajski to *halaq*. Zauważasz, że przechodzisz od *laqah* do *halaq*. To te same litery, tylko w odwróconej kolejności. Masz 'abar, „skrzyżowany”; masz *laqah*, „atakować”; macie *halaq*, „dzielić” — trzecią Bożą inicjatywę w dzieleniu, Canaanaby zamknąć dziedzictwo Jozuego. Bóg wyznacza miasta schronienia. Czwarta część to „służą” – to po hebrajsku *abad*. Widzisz pewnego rodzaju paralelę z „przeszli”, *abar*. Wyglądają podobnie; jedyną różnicą jest ostatnia litera, *daleth* [d] do *resz* [r]. Myślę więc, że daje to

całkiem dobry schemat tego, co dzieje się w książce. Przechodzisz, bierzesz, dzielisz i służysz Panu. „Służ Panu” to ostatnie dwa rozdziały, które właśnie przejrzelśmy.

Tak więc Koorevaar argumentuje, że strukturalnie objawiony cel teologiczny całej Księgi Jozuego znajduje się w trzeciej głównej części. „Krzyż” plus „węź” równa się „podziel”. Trzecia część to opis tych granic plemiennych. W tej trzeciej sekcji (to jest sekcja podziału) znajduje koncentryczną strukturę chiastyczną. Interesującym badaniem są chiazmy. Często zastanawiasz się, ile wnosi się do tekstu, a ile tkwi w samym tekście. Zaczynasz przyglądać się różnym strukturom chiastycznym wykonanym przez różnych ludzi i bardzo często dochodzi do niezgody. Zależy to przede wszystkim od tego, jak zdefiniujesz granice jednostek. To w wielu przypadkach może być dyskusyjne. Ale w każdym razie Koorevaar widzi tę chiastyczną strukturę w tej trzeciej części. Zwróć uwagę, co jest w jego sercu. E. 18:1-10 „Namiot Spotkania zabrany do Shiloh...” Zobacz mój komentarz: „W centrum tej struktury znajduje się wzniesienie Namiotu Spotkania w Shiloh. Koorevaar postrzega to jako wypełnienie znaczącej obietnicy Pięcioksięgu: „Umieszczę wśród was moje mieszkanie i nie opuszczę was”. Będę chodził między wami i będę waszym Bogiem, a wy będziecie moim ludem. To była ostatnia obietnica na liście błogosławieństw danej przez Mojżesza w Księdze Kapłańskiej 26”. Teraz Israelwchodzi do ziemi iw sercu tej części opisu posiadłości plemiennych znajduje się miejsce przybytku, gdzie Bóg przychodzi, aby zamieszkać pośród swego ludu. Oto kilka uwag na temat struktury.

G. Podstawowe tematy teologiczne

Zaraz na następnej stronie, 815, znajduje się „Podstawowe tematy teologiczne”. Kiedy patrzysz na Koorevaara i inne materiały, możesz zobaczyć główne motywy boskiej inicjatywy i boskiej obecności. Pan jest tym, który wydaje rozkazy; on przejmuje inicjatywę. Prowadzi Israelw swoim podboju i jest pośród nich. Tak więc boska inicjatywa i boska obecność są głównymi tematami. W połowie strony motyw boskiego wojownika jest również dość widoczny u Jozuego.

Coś, o czym mówiliśmy na następnej stronie, to ziemia jako dar dziedziczenia.

Zobacz ostatni akapit na stronie 816: „Mówią, że ziemia była darem lub dziedzictwem, a stwierdzenie, że Jahwe był boskim wojownikiem, który walczył o podbój w ich bitwach, nie oznacza, że nie ponosił odpowiedzialności za ten Israelpodbój Israel. Israelotrzymał rozkaz wzięcia w posiadanie ziemi, którą dał Jahwe. Ludzkie wysiłki nie są wykluczone z boskiej inicjatywy. Jest raczej używany przez Jahwe do realizacji Jego celów, gdy jest wykonywany zgodnie z boskim kierownictwem”.

Komentarze do Herem i antycypowanej eschatologii

Tutaj chcę zrobić kilka komentarzy na temat tego pomysłu *herem*. Jest to coś, co niepokoi wielu czytelników Księgi Jozuego. Kiedy Israelkazano przejąć land of Canaan, kazano im również eksterminować jego mieszkańców. Praktyka *herem*, poświęcania rzeczy Jahwe poprzez ich całkowite zniszczenie, była przez niektórych postrzegana jako podchrześcijańska. Tego słowa używa John Bright. Implikacją tej oceny jest to, że Israelużycie *herem* jest wątpliwe w świetle dalszych objawień biblijnych, zwłaszcza w Nowym Testamencie. Dla niektórych oznaczało to nawet, że koncepcja Boga ze Starego Testamentu jest gorsza od koncepcji Boga z Nowego Testamentu.

Należy jednak zauważyć (myślę, że jest to niezwykle ważne, gdy spojrzysz na to pytanie), że Księga Rodzaju 15:16 sugeruje, że kiedy nadejdzie czas podboju, będzie to Boże narzędzie boskiego sądu nad Kananejczykami za ich Israelgrzech. Księga Rodzaju 15:16 jest opisem obietnicy, jaką Pan dał Abrahamowi, że da jego potomkom ziemię Kanaan, ale oni najpierw udali się do Egiptu na 400 lat i wyjdą ponownie. W Księdze Rodzaju 15:16 wyjaśniono, dlaczego: „Nieprawość Amorytów jeszcze się nie dopełniła”. Kiedy nieprawość Amorytów dopełniła się, Bóg zamierzał osądzić tych Amorytów. Narzędziem sądu Bożego nad Amorytami i Kananejczykami był Israelczas podboju. Kananejczycy tak zbezczścili ziemię swoimi niegodziwymi praktykami, że ziemia wypływała swoich mieszkańców. Tak więc Israelzniszczenie Kananejczyków nie jest przykładem podchrześcijańskiej agresji przeciwko niewinnym mieszkańcom Canaan. Należy to raczej postrzegać jako wykonanie wyroku Bożego na niegodziwych ludziach pogrążonych w grzechu. Israeljest narzędziem tego boskiego sądu. To boska inicjatywa

w podboju podnosi *ich* z królestwa wszystkich innych agresywnych wojen o naturalny interes własny. Nie o to chodziło. Stawia ją to w wyjątkowej pozycji zademonstrowania z góry ostatecznego losu wszystkich ludzi odrzucających Boga, który jest Panem całej ziemi. To właśnie odróżnia Israelniszczenie Kananejczyków od wszystkich innych tak zwanych „świętych wojen”.

Teraz następny akapit mówi coś o świętej wojnie. Termin ten powrócił dzisiaj do łask. Dżihad jest wszędzie wokół nas w wiadomościach. Israelnie prowadził „świętej wojny”. „Święta wojna” nie jest terminem biblijnym. Jeśli zauważysz „świętą wojnę” w tym akapicie, podoba mi się komentarz: „Należy wiedzieć, że termin „święta wojna” nie jest nigdzie używany w Starym Testamencie do opisanie podboju. Bardziej odpowiednim terminem jest „wojna Jahwe”, Liczb 21:14, 1 Samuela 18:70, 25:28, gdzie ten język jest używany”. To była wojna Jahwe. Rzeczywistość Bożego objawienia i Bożego sądu nad grzechem jest odzwierciedlona w opowieściach o Israelpodboju Canaan, który został podjęty z inicjatywy Boga i prowadzony w obecności Boga. To temat przewijający się przez całą książkę. Jest to temat, który zarówno Stary, jak i Nowy Testament przewiduje, że ostatecznie osiągnie punkt kulminacyjny w eschatologicznym Dniu Pańskim. Prorocy mają wiele do powiedzenia na ten temat. Bóg przyjdzie i zniszczy swoich wrogów i tych, którzy nie wierzyli w Niego i nie chodzili Jego drogami.

Perspektywa ta wskazuje, że podboju Canaanie należy postrzegać jako przykładu zahamowanej ewolucji w sferze etycznej, ale raczej jako przykład antycypowanej eschatologii. Te słowa „zatrzymana ewolucja w sferze etycznej” i „przewidywana eschatologia” to słowa bardzo pierwsze. Myślę, że to podsumowuje. Nie patrzcie na ten *herem* jako na coś, co pod względem etycznym jest na jakimś poziomie horroru, z prawdziwym Pismem wznoszącym się na nowy poziom w Nowym Testamencie. Popatrzcie w księdze Jozuego na zniszczenie Kananejczyków przez Pana jako antycypowaną eschatologię – to jest Dzień Pański w formie proleptycznej. Chcę tylko, abyście zdali sobie sprawę, że w znacznie pełniejszej formie ma to swój pełny sens w Chrystusie. Mówi o tym Nowy Testament, mówi o tym Jezus i mówi o tym Księga Objawienia. Nowy Testament nie jest pozbawiony tego rodzaju pojęć. Myślę, że za tym

wszystkim kryje się idea, że Bóg stworzył rasę ludzką i świat zamieszkiwany przez ludzi w sposób, który odzwierciedla moralny porządek Wszechświata. Bóg osądzi zło.

Traktuje zło bardzo poważnie. Ostatecznie nie ma ucieczki przed sądem, a Kananejczycy tego doświadczyli. Ostatecznie wszyscy, którzy sprzeciwiają się Bogu, doświadczą tego.

W obecnych czasach lub w czasie, gdy lud Boży organizuje sprawy inaczej politycznie, ale w tym okresie Boży sąd spadł na samego Chrystusa, teraz masz cierpliwość i łaskę Boga, który wyciąga rękę po ludzi, aby Go przyjęli. Ale druga strona tego jest taka, że nie wszyscy doświadczą sądu, który przeżyli Kananejczycy.

Przepisywane przez Andre Santosa
Z grubsza zredagowany przez Teda Hildebrandta
Edycja ostateczna autorstwa Elizabeth Fisher
Ponownie opowiedziane przez Teda Hildebrandta